

Planeringsstrategi för Danderyds kommun

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Processägare	Styrdokumentnummer
KS 2024/0208	2024-05-07	Kommunfullmäktige	Kommundirektör	Löpnummer fås av KLK efter antagande

Dokumentets syfte

Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla kommunens översiktsplan aktuell.

Dokumentet gäller för

Översiktsplanen är kommunens övergripande styrdokument och berör samtliga nämnder och förvaltningar. Planeringsstrategin ger inriktning för det fortsatta översiktsplanarbetet i kommunen.

Innehållsförteckning

Vad är en översiktsplan och planeringsstrategi?.....	3
Översiktsplan	3
Planeringsstrategi	3
Danderyd kommuns gällande översiktsplan.....	3
Vad har hänt sedan översiktsplanen antogs?	4
Ny eller förändrad lagstiftning	4
Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar	4
Förändring av avfallsförordning (2020:614).....	4
Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster	5
Förändring av plan- och byggförordning (2011:338)	5
Samlad bedömning av översiktsplanens aktualitet i förhållande till ny eller förändrad lagstiftning.....	5
Nya internationella, nationella och regionala planer, mål och program.....	5
Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - RUFS	5
Regional kollektivtrafikplan	6
Regionalt trafikförsörjningsprogram.....	6
Samlad bedömning av översiktsplanens aktualitet i förhållande till nya internationella, nationella och regionala planer, mål och program.....	6
Statliga och allmänna intressen.....	7
Länsstyrelsens underlag inför Danderyd kommuns arbete om planeringsstrategi.....	7
Riksintressen.....	7
Hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning eller erosion.....	8
Samlad bedömning av översiktsplanens aktualitet i förhållande till statliga och allmänna intressen.....	9
Bedömning om översiktsplanens aktualitet.....	10
Översiktsplanens utvecklingsinriktningar	10
Samlad bedömning av planeringsinriktningarnas aktualitet	13
Översiktsplanens markanvändning.....	14
Samlad bedömning av markanvändningens aktualitet.....	16
Nya kommunala styrdokument och kunskapsunderlag sedan översiktsplanen antogs.....	16
Samlad bedömning av nya styrdokument och kunskapsunderlag sedan översiktsplanen antogs	17
Exempel på strategiska frågor inför kommande översiktsplanearbete	18
Markanvändningskartan	18
Kulturmiljö	18
Riktlinjer för bostadsförsörjning	18
Kris och beredskap	18
Funktioner för ett hållbart samhälle	19
Samlad bedömning av exempel på strategiska frågor inför framtiden	19
Fortsatt översiktsplanearbete	20
Revideringar av innehåll.....	20
Format.....	20
ÖP-modell.....	20
Process.....	20
Samlad bedömning om översiktsplanens aktualitet	21
Uppföljning, användbarhet och tillämpning	21
Ny översiktsplaneprocess bör påbörjas under 2025.....	21

Vad är en översiktsplan och planeringsstrategi?

Översiktsplan

Översiktsplanen visar kommunens mark- och vattenanvändning. Den ska ange inriktningen för den långsiktiga och strategiska utvecklingen av mark- och vattenområden och ge vägledning för hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan och Danderyds översiktsplan antogs 11 maj 2022 (§ 54) av kommunfullmäktige.

Planeringsstrategi

Enligt plan- och bygglagen ska kommunfullmäktige ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie riksdagsval. Planeringsstrategin har ersatt det tidigare kravet på aktualitetsprövning av översiktsplanen med syftet att ge översiktsplaneringen en större politisk betydelse, och skapa en kontinuerlig översiktsplanering som speglar den politiska majoritetens inriktning för den långsiktiga mark- och vattenanvändningen. I planeringsstrategin ska kommunfullmäktige ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar och bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell inför det fortsatta översiktsplanearbetet.

Planeringsstrategin ska belysa vad kommunen ska fokusera på i översiktsplaneringen och om det finns delar av planen som behöver ändras, till exempel på grund av ändrade lagkrav eller nya riksintressen. Som stöd i kommunens arbete med planeringsstrategin ska länsstyrelsen lämna ett underlag som redovisar statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Kommunfullmäktiges beslut om att anta planeringsstrategin ändrar inte översiktsplanen i sig och det är inget krav att det som ingår i planeringsstrategin måste ingå i en kommande översiktsplan.

Kommunen är skyldig att ha en aktuell översiktsplan. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi inom avsett tidsintervall anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell.

Danderyd kommuns gällande översiktsplan

Kommunfullmäktige antog översiktsplanen 11 maj 2022 (§ 54). Den vann laga kraft 12 januari 2023 efter laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Översiktsplanen visar hur kommunen förhåller sig till globala, nationella och regionala mål, planer, policys et cetera. Den innehåller nulägesbild, övergripande mål, utvecklingsinriktningar samt markanvändningskarta med 14 utredningsområden som beskriver hur dessa områden kan användas, utvecklas och bevaras. Till detta finns riktlinjer för kommunens fortsatta planering samt genomförande och konsekvenser av planeringen.

Vad har hänt sedan översiktsplanen antogs?

I det följande redovisas vad som skett sedan översiktsplanen antogs.

Ny eller förändrad lagstiftning

Då kommunens översiktsplan är från 11 maj 2022 har få lagar tillkommit eller reviderats efter denna tidpunkt. Nedan ges exempel på förändringar i lagstiftningen som tillkommit efter översiktsplanens antagande och där kommunen behöver revidera översiktsplanen till följd av detta.

Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar

I lagen om kommunens bostadsförsörjningsansvar anges att de riktlinjer som kommunerna ska ta fram för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av kravet i 3 kap. PBL om att kommunen i översiktsplanen ska redovisa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.

I oktober 2022 infördes ändringar som bland annat innebär att kommunen ska analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Kommentar: För tillfället pågår framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjning i kommunen. Riktlinjerna remitterades till berörda parter mellan 13 november 2023 och 18 februari 2024. Ambitionen är att riktlinjer för bostadsförsörjning ska antas av kommunfullmäktige under 2024.

Riktlinjerna för bostadsförsörjning ska vara ett separat dokument, och kommande översiktsplan bör kompletteras med riktlinjernas innehåll.

Förändring av avfallsförordning (2020:614)

Regeringen beslutade sommaren 2022 om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Följande punkter är centrala i förändringarna:

- 1 januari 2024: Kommunerna får ansvar för insamling av förpackningar från hushåll genom fastighetsnära insamling eller lättillgängliga insamlingsplatser. Kommunerna ska då också erbjuda separat insamling av matavfall från hushåll.
- 1 januari 2026: Kommuner ska ordna separat insamling av förpackningar på torg och i parker samt andra populära platser där kommunen har ett renhållningsansvar enligt gatuhållningslagen.
- 1 januari 2027: Kommuner ska ordna separat insamling av förpackningar fastighetsnära och från verksamheter som är samlokaliserade med hushåll och som anmält att man vill ha kommunal insamling. Kommuner ska också ordna insamling av förpackningar vid lättillgängliga insamlingsplatser för skrymmande förpackningar.

Förordningsförändringen innebär i korthet att kommunerna på kort tid måste bygga upp en infrastruktur för insamling av förpackningsavfall fastighetsnära från hushåll och samlokaliserade verksamheter, tillsammans med mat- och restavfall.

Kommentar: Kommande översiktsplan bör kompletteras och förhålla sig till de konsekvenser förändringsförordningen kan medföra för kommunens översiktliga planering.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Från 1 januari 2023 trädde förändringar av lagen om allmänna vattentjänster i kraft. Den nya lagen ställer krav på att alla kommuner ska ha en aktuell vattentjänstplan där VA-frågor och skyfall bör ingå. Vidare blir det möjligt med enskilt huvudmannaskap för avloppsanläggningar även inom samlad bebyggelse.

Kommentar: För tillfället pågår framtagande av vattentjänstplan. Denna förväntas att antas av kommunfullmäktige under 2025 och ersätter då kommunens VA-plan.

Kommande översiktsplan bör kompletteras med vattentjänstplanens inriktning.

Förändring av plan- och byggförordning (2011:338)

I februari 2023 fattade regeringen beslut om en ändring som innebär att alla översiktsplaner som påbörjas efter 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Redan beslutade planer och planer som påbörjats före 1 januari 2027 omfattas inte av kravet. Boverket arbetar med föreskrifter som ska precisera kraven i plan- och byggförordningen för att stötta kommuner och regioner i arbetet med digitaliseringen av planerna.

Kommentar: Kommunens gällande översiktsplan finns bland annat i en digital upplaga enligt Boverkets översiktsplanemodell. Även kommande översiktsplan bör finnas i en digital upplaga och uppfylla kommande krav.

Samlad bedömning av översiktsplanens aktualitet i förhållande till ny eller förändrad lagstiftning

Den samlade bedömningen är att översiktsplanen förhåller sig till aktuell lagstiftning och att en kommande översiktsplan även ska förhålla sig till de få förändringar som skett sedan översiktsplanens antagande.

Nya internationella, nationella och regionala planer, mål och program

Utöver lagstiftning kan andra faktorer påverka kommunens översiktliga planering. Det kan handla om globala och nationella mål, regionala program och planer med mera.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - RUFs

Danderyds kommuns översiktsplan utgår från RUFs 2050. Den antogs 2018 av dåvarande landstingsfullmäktige i Stockholms län. För tillfället pågår arbetet med framtagandet av en ny RUFs från Region Stockholms sida. Detta beräknas vara klart 2026.

Kommentar: Kommande översiktsplan bör uppdateras med eventuellt ny inriktning för den kommande RUFs:en.

Regional kollektivtrafikplan

Den regionala kollektivtrafikplanen beslutades av Region Stockholms trafiknämnd 21 juni 2022.

Kommentar: Översiktsplanen har utgått från remissversioner av den regionala kollektivtrafikplanen och bedömningen är att nuvarande översiktsplan fortsatt ligger i linje med detta dokument.

Regionalt trafikförsörjningsprogram

Regionens arbete med regionalt trafikförsörjningsprogram förväntas avslutas 2024.

Kommentar: Kommande översiktsplan bör uppdateras med inriktningen för det kommande trafikförsörjningsprogrammet.

Samlad bedömning av översiktsplanens aktualitet i förhållande till nya internationella, nationella och regionala planer, mål och program

Den samlade bedömningen är att översiktsplanen förhåller sig till internationella, nationella och regionala planer, mål och program.

Statliga och allmänna intressen

Översiktsplanen ska redovisa kommunens ställningstaganden gentemot statliga intressen. I gällande översiktsplan finns statliga och allmänna intressen redovisade och på vilket sätt kommunen förhåller sig till dessa.

Länsstyrelsens underlag inför Danderyd kommuns arbete om planeringsstrategi

I länsstyrelsens underlag ”Inför Danderyds kommuns beslut om planeringsstrategi” daterat 30 maj 2022 skrev länsstyrelsen att:

”Danderyd kommun har nyligen fattat beslut om att anta en ny översiktsplan som ersätter den tidigare översiktsplanen från 2006. Länsstyrelsen har lämnat ett granskningsyttrande över förslaget till ny översiktsplan (daterat 21 februari 2022, dnr 4012-81217-2021). Eftersom granskningsyttrandet skickades så pass nyligen bedömer Länsstyrelsen att det inte är relevant att nu redovisa aktualiteten av synpunkterna.”

Kommunen har i analysen av hur översiktsplanen förhåller sig till statliga och allmänna intressen utgått från länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 21 februari 2022 samt av kommunens kommentarer i granskningsredogörelsen för översiktsplanen. Detta ger en bild av hur länsstyrelsens kommentarer beaktades inför laga kraft.

Riksintressen

Riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, MB

Länsstyrelsens synpunkt i granskningsyttrandet: Kommunen hänvisar i planen till en kulturmiljöhandbok som är under framtagande i frågan hur riksintressena för kulturmiljövården, Djursholm och Stocksund, ska tillgodoses. Länsstyrelsen har inte tagit del av den handbok som är under framtagande och kan därför inte uttala sig om förslaget till översiktsplanen tillgodoser riksintressena för kulturmiljövården eller inte. Detta kan ha betydelse för bland annat framtida detaljplanering.

Kommunens kommentar i granskningsredogörelsen: Ett arbete har påbörjats med att ta fram ett kulturmiljöprogram i kommunen. Denna kommer att ersätta den nuvarande kulturmiljöhandboken. Översiktsplanens ambition är att inte föregå arbetet med kulturmiljöprogrammet och utgår således i detta skede endast utifrån kulturmiljöhandboken.

Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB

Länsstyrelsens synpunkt i granskningsyttrandet: Översiktsplanen saknar en redogörelse för riksintresset för totalförsvarets militära del då hela landet är samrådsyta för höga objekt. För att visa att riksintresset kommer beaktas i kommande planering behöver det framgå att objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse behöver remitteras Försvarmakten för bedömning av påtaglig skada eller ej. Om kommunen inte beaktar detta förhållande kan det innebära skada på riksintresset för totalförsvaret.

Kommunens kommentar i granskningsredogörelsen:

Riksintressen behandlas bland annat i kapitel 2.4.2 och 3.3.1 i granskningshandlingarna med exempelvis msa-tytor. Eftersom det inte finns något utpekad riksintresse för totalförsvaret i kommunen tas det inte upp under nulägesbeskrivning. Men texten kompletteras i kap 6.2.1 med en riktlinje om att objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse behöver remitteras Försvarsmakten för bedömning till laga kraft.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsens synpunkt i granskningsyttrandet: Kommunen redovisar i översiktsplanen en överblick över grundvattenförekomsterna i kommunen och deras status. Länsstyrelsen anser att kommunen även behöver redovisa om det föreligger någon risk för att status i någon vattenförekomst ska sänkas och vilka påverkanskällor som identifierats. Detta för att kommunen i kommande planering ska veta vad som behöver beaktas för att kunna bibehålla vattenförekomsternas status och för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Länsstyrelsen vill också uppmärksamma kommunen på att från och med den 22 december 2021 gäller nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster varför uppgifter om vissa kvalitetsfaktorer och målår kan vara inaktuella.

Kommunens kommentar i granskningsredogörelsen:

Översiktsplanen uppdateras med uppdaterade kvalitetskrav för vatten i enlighet med Vattenmyndigheternas beslut 2 december 2021, (19FS 2021:10).

**Hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning eller erosion
Förorenade områden**

Länsstyrelsens synpunkt i granskningsyttrandet: Översiktsplanen saknar en kartläggning av förekomsten av markföroreningar som kan påverka markanvändningens lämplighet ur ett hälsoriskperspektiv. För att ge stöd till efterföljande planering behöver det framgå av översiktsplanen om det finns områden där markföroreningar kan innebära en risk och en redovisning av kommunens tänkta hantering av potentiellt förorenade områden.

Kommunens kommentar i granskningsredogörelsen: En översiktlig redovisning av markföroreningar återfinns i granskningsförslaget kapitel 3.6.1 om miljö, hälsa och risk. Mer detaljerad redovisning finns dels i vattenplan samt i kommunens handlingsplan för förorenade områden. För utredningsområdena i kapitel 6 kommer matriserna att uppdateras med detta perspektiv.

Tekniska olycksrisker och farligt gods

Länsstyrelsens synpunkt i granskningsyttrandet: Översiktsplanen redovisar inte om de föreslagna utbyggnadsområdena påverkas av andra riskkällor än transportleder för farligt gods och drivmedelsstationer. Länsstyrelsen kan därför inte fullt ut bedöma om de föreslagna

utbyggnadsområdena är lämpliga med hänsyn till risken för olyckor. Ett exempel på en riskkälla som kan behöva beaktas och tillfogas den sammanfattande tabellen är Roslagsbanan, där urspårning kan ge upphov till konsekvenser i omgivningen. Ett annat exempel är verksamheter som hanterar brandfarliga varor. För att översiktsplanen ska ge ett tillräckligt stöd i den efterföljande planeringen behöver alla riskkällor redovisas.

Kommunens kommentar i granskningsredogörelsen:

Översiktsplanen har uppdaterats med beskrivning av övriga riskkällor såsom urspårningsrisk av Roslagsbanan samt att hänsyn ska tas till risker från verksamheter som hanterar brandfarliga varor. Till laga kraft uppdateras planen med tekniska olycksrisker både i text och i tabellen. Vidare kommer detta kompletteras med riktlinjer för att detta ska efterföljas.

Samlad bedömning av översiktsplanens aktualitet i förhållande till statliga och allmänna intressen

Länsstyrelsens granskningsyttrande beaktades inför antagandet av översiktsplanen. Sedan översiktsplanen antogs har en riksintresserevidering för kulturmiljövården trätt i kraft. Detta påverkade riksintresseområdena i Djursholm och Stocksund där områdena utökades. Gällande översiktsplan hänvisar till denna revideringsprocess som nu trätt i kraft sedan september 2023.

Den samlade bedömningen är att översiktsplanen fortsatt är aktuell i förhållandet till statliga och allmänna intressen. Kommande översiktsplan bör uppdateras i de fall där nya förutsättningar finns gällande statliga och allmänna intressen som exempelvis de reviderade riksintressena för kulturmiljövården.

Bedömning om översiktsplanens aktualitet

Nedan följer exempel på vad som hänt i Danderyds kommun ur ett planeringsperspektiv sedan översiktsplanen antogs.

Översiktsplanens utvecklingsinriktningar

Kommunen har i analysen redovisat ett urval av projekt som har bäring på översiktsplanens utvecklingsinriktningar. Utvecklingsinriktningarna är den långsiktiga strategiska utvecklingen med tidsperspektivet 2050 och framåt.

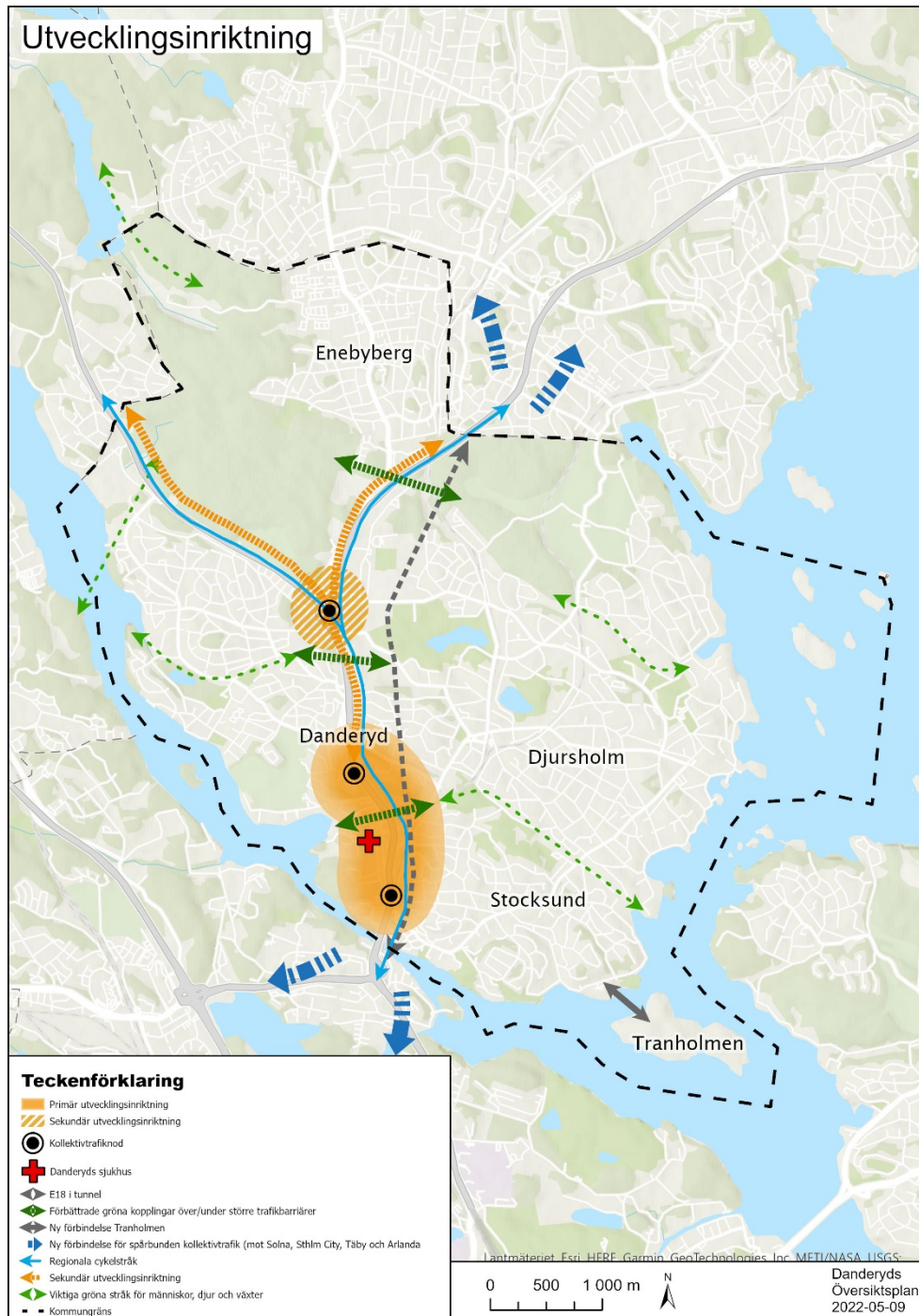

Bild ovan: Utvecklingsinriktningar från gällande översiktsplan.

Utvecklingsinriktning – Bygga och bevara för idag och imorgon

Mark med förutsättningar att användas för småhusbebyggelse

Kommunstyrelsen beslutade 27 nov 2023 (§ 207) att uppdra åt tekniska kontoret (numer samhällsutvecklingsförvaltningen) att ta fram en översiktlig sammanställning över mark i kommunen som har förutsättningar att användas för småhusbebyggelse.

Förstudie Platsutveckling Danderyd

En redovisning genomfördes till kommunstyrelsen 27 november 2023 (§ 185) om en förstudie som visar på hur kommunen kan arbeta för att skapa förutsättningar för etablering av verksamheter, för investeringar och en framtida relevant infrastruktur i området mellan Danderyds sjukhus/Mörby station och Inverness/ Mörby centrum/Danderyds kyrka. Det fortsatta arbetet är väsentligt för att påverka framtida trafikinfrastruktur och dess funktioner i området öster om Danderyds sjukhus.

Planprogram för Danderyds sjukhus

Kommunstyrelsen beslutade 29 januari 2024 (§ 27) om ett planprogram för Danderyds sjukhus. Detta innehåller långsiktiga mål och utgångspunkter för att säkerställa det framtida vårdbehovet i regionen. Projektets detaljplaneskede påbörjades 2024 efter planuppdrag från kommunstyrelsen 29 januari 2024 (§ 28).

Utvecklingsinriktning – Grön och hälsosam miljö för alla

Inrättande av naturreservat i Rinkebyskogen.

Kommunfullmäktige beslutade 14 mars 2022 (§ 35) att inrätta ett naturreservat i delar av Rinkebyskogen. I samband med kommunfullmäktige 7 maj 2018 (§ 61) gavs kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta naturreservat för del av fastigheten Danderyd 2:22. Detta arbete strävar efter att knyta samman naturreservatet och ambitionen är att kommunfullmäktige fattar beslut i frågan under 2024.

Utveckling för del av Noragårdsvägen

Kommunstyrelsen gav 24 oktober 2022 (§ 141) kommunledningskontoret i uppdrag att genomföra en medborgardialog samt undersöka möjligheterna till bebyggelse på fastigheten Danderyd 3:95 med flera.

Utvecklingsinriktning – Hållbara resor och transporter

Åtgärdsvalsstudie för E 18

Trafikverket har påbörjat en åtgärdsvalsstudie för E18. Avgränsningen är mellan Stocksund i Danderyd till Arninge i Täby. Åtgärdsvalsstudien syftar till att pröva åtgärdsförslag förutsättningslöst, inklusive eventuell tunnelförläggning och överdäckning. Detta arbete berör även utvecklingsinriktningarna för ”Bygga och bevara för idag och imorgon” samt ”Grön och hälsosammiljö för alla”. I arbetet ingår Trafikverket, Region Stockholm samt kommunerna Danderyd och Täby. Åtgärdsvalsstudien förväntas slutföras 2025.

Roslagsbanan

Regionen har beslutat att gå vidare med förslaget att förlänga Roslagsbanan in till Stockholm city via Odenplan. Fortsatt planeringsarbete som berör

Danderyd gällande exempelvis stationslägen, plattformsutformningar, trafiksäkerhets- och bulleråtgärder förväntas påbörjas 2024.

Spårbunden kollektivtrafik

Trafikförvaltningen i Region Stockholm har erhållit ett utredningsuppdrag av regionfullmäktige ”att ta fram en behovsanalys för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad samt utreda kollektivtrafikplanens åtgärder.” I delrapporteringen till Trafiknämnden från 24 januari 2024 omnämndes ett framtida behov av spårutbyggnad mellan Danderyds sjukhus och Solna.

I Region Stockholms pågående utredningsarbete med behovsanalys för tunnelbanans fortsatta utveckling har ännu inte något stationsläge i Danderyds kommun omnämnts. Dock omnämns ett förslag på förlängning av tvärbanan mellan Solna centrum och Danderyds sjukhus i Region Stockholms Kollektivtrafikplan 2050. Denna fråga har ännu inte utretts vidare och kommunen har heller inte tagit ställning i frågan.

Stombuss- och expressbussutredning

Regionen har i Kollektivtrafikplan 2050 aviserat behov av att utöka antalet stombuss- och expressbusslinjer till Danderyds sjukhus. Utredningsarbeten för detta pågår.

Trafikanalys för brygglägen

Regionen har ett pågående uppdrag att göra en trafikanalys för befintlig kollektivtrafik på vatten. Dessutom görs en inventering av framtida brygglägen där exempelvis Danderyds sjukhus, Stocksund och Djursholms torgs ingår i analysen. Uppdraget väntas avslutas under 2024.

Gång- och cykelväg längs väg 262

Gång- och cykelvägen är ett namngivet objekt i Länsplanen. Trafikverket planerar för ett omtag av vägplanen. Starttid för arbetet förväntas bli 2025.

Elbilar

Andelen av kommuninvånare som äger en elbil är idag en av de högsta i landet. Likväl finns en välutvecklad laddinfrastruktur i kommunen med cirka 60 publika laddplatser fördelat på nio platser i kommunen.

Utvecklingsinriktning – Trygga och inbjudande utemiljöer och mötesplatser

Utvecklingen av Mörby centrum

Mörby centrum utvecklas gemensamt av flera aktörer. Kommunen förnyar torg- och parkytorna och bygger om intilliggande gator medan privata aktörer utvecklar centrumanläggningen och bygger nya bostäder utmed Golfbanevägen. Detta ligger i linje med planeringsinriktningen att större centrumfunktioner koncentreras till Mörby centrum och att övriga kommundelscentran utvecklas som mindre knutpunkter med samhällsservice med mera.

Utvecklingen av sjukhusområdet

En viktig inriktning för planprogrammet om Danderyds sjukhus, som omnämns ovan, är att skapa ett tryggare och mer inbjudande sjukhusområde.

Djursholms torg

Planuppdraget för Djursholms torg innefattar att ”ge planmässiga förutsättningar för att rusta upp gator, torg och park”.

Grönområden för rekreation och friluftsliv

Ett exempel på detta är naturreservatsbildningen i Rinkebyskogen som omnämns ovan.

Samlad bedömning av planeringsinriktningarnas aktualitet

Ett flertal exempel visar att kommunen och andra aktörer arbetar i linje med planeringsinriktningarna. Bedömningen är att planeringsinriktningarna fortsatt är aktuella.

Översiktsplanens markanvändning

Översiktsplanens markanvändningskarta innehåller 14 utredningsområden där det beskrivs hur dessa ska användas, utvecklas och bevaras. Dessa områden kräver vidare utredningar och översiktsplanen förespråkar att utredningarna bör påbörjas senast 2030 för respektive utredningsområde. Nedan redovisas aktuell status genom exempel på givna uppdrag från olika nämnder samt andra pågående arbeten som berör dessa områden.

- **Arbete pågår** = Utredningsområde där planuppdrag, utredningsuppdrag eller liknande finns.
- **Arbete pågår ej** = Utredningsområde där inget uppdrag finns.

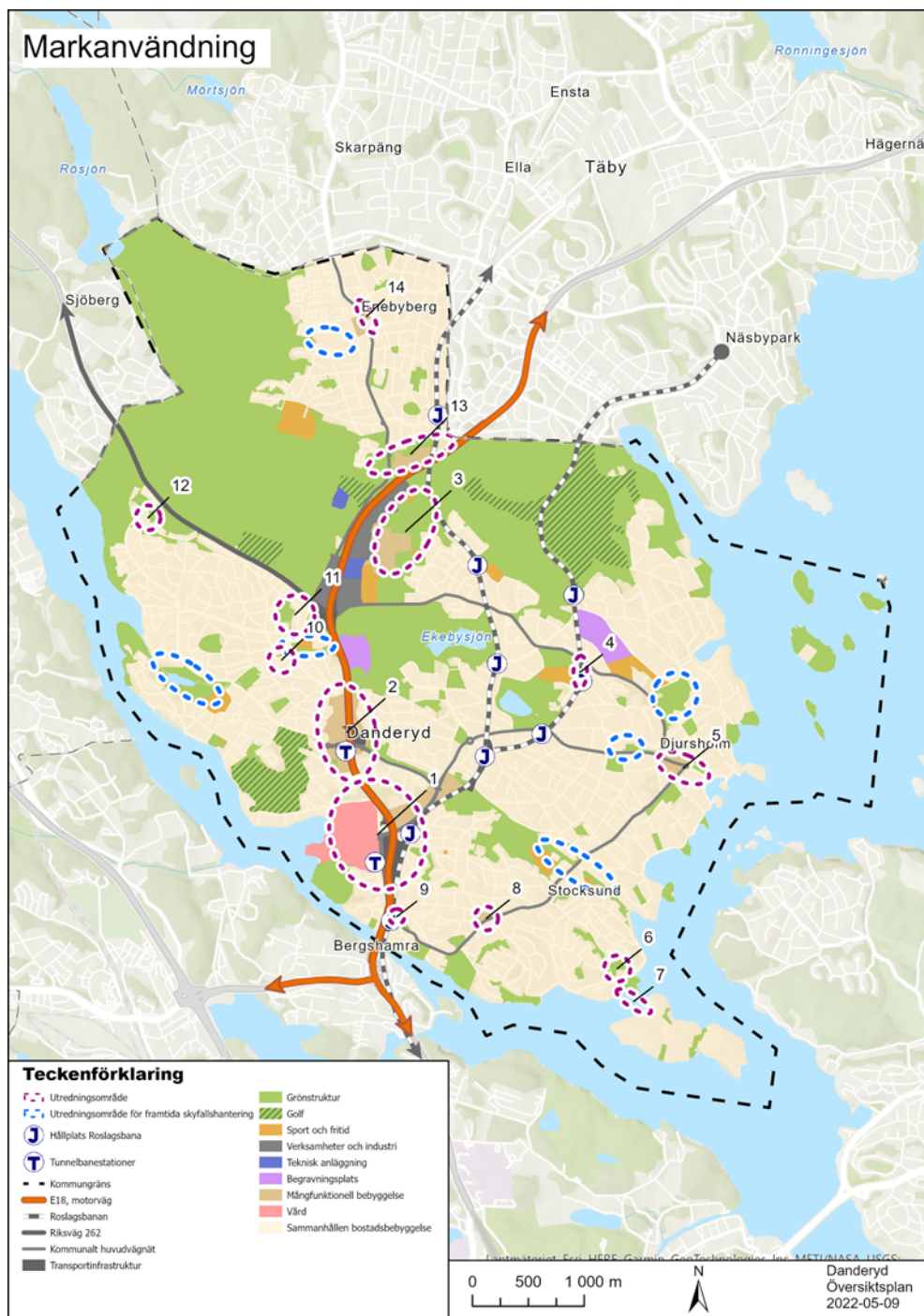

Bild ovan: Markanvändningskarta från gällande översiktsplan.

1. Knutpunkt Danderyd

Arbete pågår: I kommunstyrelsen 27 november 2023 (§ 185) redovisades en förstudie av Platsutveckling Danderyd som visar på hur kommunen kan arbeta för att skapa förutsättningar för etablering av verksamheter, för investeringar och en framtida relevant infrastruktur i området mellan Danderyds sjukhus/Mörby station och Inverness/ Mörby centrum/Danderyds kyrka.

Kommunstyrelsen beslutade 29 januari 2024 (§ 27) om ett planprogram för Danderyds sjukhus. Projektets detaljplaneskede påbörjades 2024 efter planuppdrag från kommunstyrelsen 29 januari 2024 (§ 28).

Trafikverket har som tidigare nämnts påbörjat en åtgärdsvalsstudie för E 18 mellan Stocksund-Arninge. Sträckan går igenom utredningsområdet och i arbetet ingår Trafikverket, Region Stockholm samt kommunerna Danderyd och Täby. Åtgärdsvalsstudien förväntas slutföras 2025.

2. Mörby centrum

Arbete pågår: Kommunstyrelsen beslutade den 22 april 2024 (§ 67) att ge miljö- och stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan för fastigheterna Svärdet 14, 15 och 20.

3. Danderyds gymnasium med omnejd

Arbete pågår ej: Kommunstyrelsen beslutade 8 januari 2024 (§ 6) att återkalla uppdrag för planprogram för området kring Danderyds gymnasium.

4. Östberga

Arbete pågår ej.

5. Djursholms torg

Arbete pågår: Kommunstyrelsen beslutade den 19 juni 2023 (§ 122) om förnyat planuppdrag avseende framtagande av detaljplan för Djursholms torg.

6. Svanholmsparkeringen

Arbete pågår ej.

7. Förbindelse till Tranholmen

Arbete pågår: Kommunstyrelsen beslutade 27 november 2023 (§ 205) att ge tekniska kontoret (numera samhällsutvecklingsförvaltningen) uppdrag om att utreda fast broförbindelse till Tranholmen.

8. Stocksunds torg

Arbete pågår ej.

9. Banvakten vid Stockholmsvägen/Bengt Färjares väg

Arbete pågår: Kommunstyrelsen beslutade den 29 maj 2023 (§ 97) om reviderat uppdrag för att ta fram underlag till detaljplaneuppdrag för fastigheterna Banvakten 1 och 2 med flera.

10. Nora torg

Arbete pågår: Kommunstyrelsen beslutade den 14 januari 2014 (§ 10) om planuppdrag för Nora torg.

11. Kraftledningen vid Skogsviksvägen

Arbete pågår: Byggnadsnämnden beslutade den 9 november 2022 (§ 134) om planuppdrag.

12. Sätträängsvägen

Arbete pågår ej.

13. Enebyängen

Arbete pågår ej.

14. Östra Eneby torg

Arbete pågår: Kommunstyrelsen beslutade 2023-03-06 (§ 48) om uppdrag att ta fram förslag till detaljplan för Östra Eneby torg samt underlag för markanvisning.

Samlad bedömning av markanvändningens aktualitet

Den samlade bedömningen är att arbete pågår med flertalet av utredningsområdena. De flesta bedöms vara fortsatt relevanta. Enda undantaget är utredningsområde ”3. Danderyds gymnasium med omnejd” där det tidigare uppdraget återkallats.

Nya kommunala styrdokument och kunskapsunderlag sedan översiktsplanen antogs

Danderyds kommun arbetar kontinuerligt med att ta fram och uppdatera styrdokument. Alla styrdokument är inte lagstadgade och de kan ha olika planeringshorisont vilket innebär att revideringsarbete sker löpande där så krävs.

Nedan ges några exempel på styrdokument, riktlinjer, föreskrifter och kunskapsunderlag som antingen har antagits av kommunen eller där arbete pågår sedan gällande översiktsplan antogs:

Styrdokument, riktlinjer, föreskrifter och kunskapsunderlag som antagits efter översiktsplanen	
Styrdokument	Beslutsforum och paragraf
Riktlinjer för exploateringsavtal	KF 2024-02-19 (§ 19)
Policy för geodata och geodatahanteringsprocessen	KF 2024-02-19 (§ 22)
Strategisk lokalförsörjningsplan 2024-2033	KS 2023-11-27 (§ 182)
Hållbarhetspolicy	KF 2023-08-28 (§ 114)
Riktlinjer för hantering av bryggor	KF 2023-08-28 (§ 116)
Boendeplan för socialnämnden 2024-2033	SN 2023-06-14 (§ 83)
Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	KF 2022-12-12 (§ 200)
Avfallsföreskrifter	KF 2022-10-17 (§ 129)

Klimatanpassningsplan	KF 2022-10-17 (§ 138)
Trafikstrategi	KF 2022-10-17 (§ 137)
Strategi för förorenade områden	MHN 2022-06-07 (§ 42)
VA-plan	KF 2022-05-30 (§ 92)
Vattenplan	KF 2022-05-30 (§ 81)
Dagvattenplan	KF 2022-03-14 (§ 33)
Riktlinjer för dagvattenplan	KF 2022-03-14 (§ 33)

Pågående arbete med styrdokument, riktlinjer, föreskrifter och kunskapsunderlag	
Styrdokument	Status
Riktlinjer för bostadsförsörjning	Förväntas antas av kommunfullmäktige under 2024
Vattentjänstplan	Förväntas antas av kommunfullmäktige under 2025
Kulturmiljöprogram	Förväntas antas av kommunfullmäktige under 2025
Parkeringsstrategi	Förväntas antas av kommunstyrelsen under 2025
Grönplan	Förväntas antas av kommunfullmäktige under 2026

Utöver ovan nämnda underlag där nämnder fattar beslut finns ytterligare kunskapsunderlag som tas fram löpande av förvaltningarna. Exempel på dessa är befolkningsprognoser, trafikmätningar, bullerkartläggningar, mätningar av luftkvalitet, mätningar av vattenkvalitet med flera. Dessa delar ligger i många fall till grund för nulägesbeskrivningar i översiktsplanen.

Samlad bedömning av nya styrdokument och kunskapsunderlag sedan översiktsplanen antogs

Den samlade bedömningen är att den gällande översiktsplanen har arbetats fram parallellt med flera av ovanstående styrdokument. Därav är översiktsplanen fortsatt aktuell i förhållande till dessa. Vidare ska efterföljande styrdokument ligga i linje med gällande översiktsplan.

Nya kommunala styrdokument, riktlinjer, föreskrifter och kunskapsunderlag kommer att utgöra underlag i en kommande översiktsplanprocess. Därtill kan andra underlag tillkomma som exempelvis ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen samt nya eller uppdaterade underlag i länsstyrelsens planeringskatalog som har betydelse för kommunens framtida översiktsplanering.

Exempel på strategiska frågor inför kommande översiktsplanearbete

---

För framtida revidering av översiktsplanen har exempel på frågor identifierats där översiktsplanen kan utvecklas utöver det som tidigare nämnts.

Markanvändningskartan

- Markanvändningskartan bör ses över gällande utredningsområdenas antal och beskrivningar.
- Mark för näringsliv bör konkretiseras ytterligare.
- Mark för grönstruktur bör konkretiseras ytterligare beroende på den kommande grönplanens ambition.
- Mark för masshantering bör konkretiseras ytterligare.
- Mark för jordbruk bör konkretiseras ytterligare.
- Under 2024 förväntas naturreservatet i Rinkebyskogen att utökas. Detta bör i så fall markeras ut i markanvändningskartan.

Kulturmiljö

Kulturmiljöhandbok för Danderyds kommun utarbetades 1991. Kulturmiljöhandboken användes i arbetet med gällande översiktsplanen som ett vägledande kunskapsunderlag i väntan på det pågående arbetet med ett nytt kulturmiljöprogram som kommer att ersätta kulturhandboken.

Kommande översiktsplan bör uppdateras med det kommande kulturmiljöprogrammets inriktning förutsatt att det är beslutat av kommunfullmäktige.

Riktlinjer för bostadsförsörjning

Detta nämndes även under rubriken för ”Ny eller förändrad lagstiftning”. Ambitionen är att riktlinjer för bostadsförsörjning ska beslutas av kommunfullmäktige under 2024.

Riktlinjerna för bostadsförsörjning ska vara ett separat dokument, och kommande översiktsplan bör uppdateras med riktlinjernas innehåll förutsatt att riktlinjerna är beslutade av kommunfullmäktige.

Kris och beredskap

Vid framtagandet av den nu gällande översiktsplanen påverkades samhället coronapandemin vilket för Danderyd kommuns del ledde till att en mängd olika frågor skulle hanteras inom ramen för verksamheten och som även påverkade viktig infrastruktur genom exempelvis förändrade resmönster med mera.

Därutöver har pågående krig i Europa påverkat samhället under senare år. En ökad krismedvetenhet och insikt av att arbeta för en god beredskap har infunnit sig generellt och även om Danderyds kommun sedan lång tid tillbaka arbetat med dessa frågor samt utvecklat organisationen för ändamålet har medvetenheten fått en vidare spridning.

En del frågeställningar kan beröra mark- och vattenanvändningen medan andra kanske mer berör tjänster och funktioner. Detta perspektiv bör belysas ytterligare i en kommande översiktsplan.

Funktioner för ett hållbart samhälle

Samhällets sårbarhet har visat sig på flera sätt genom exempelvis ökande energikostnader och risken för att leveranser av el inte kan säkerställas under vissa tider på året. Frågor som att säkerställa livsmedelsförsörjning, mediciner, tillgång till dricksvatten och andra samhällsviktiga funktioner har ökat i betydelse. I gällande översiktsplan hanteras flera av dessa frågor men detta kan belysas ytterligare i en kommande översiktsplan.

Samlad bedömning av exempel på strategiska frågor inför framtiden

Sedan översiktsplanen antogs 2022 har vissa strategiska frågor ökat i betydelse. Ny kunskap tillkommer kontinuerligt och en kommande översiktsplaneprocess behöver förhålla sig till detta. Gällande översiktsplan hanterar flera av dessa frågor och kan komma att fördjupas ytterligare i kommande revidering. De nya förutsättningarna påverkar dock inte översiktsplanens aktualitet.

Fortsatt översiktsplanearbete

Danderyd kommuns ambition är att arbeta med kontinuerlig översiktsplanering. Översiktsplanen ska vara lättillgänglig och användbar för såväl enskilda medborgare, företag och föreningar som för kommunens tjänstepersoner och förtroendevalda.

Revideringar av innehåll

Utifrån de exempel planeringsstrategin lyfter fram bör arbetet inledningsvis inriktas på dessa frågor.

Format

Kommunens gällande översiktsplan finns bland annat i en digital upplaga. Geodatahanteringen ligger i linje med kommunens geodata-policy och det finns en databas för översiktsplanering enligt Boverkets standard i Danderyd.

Även kommande översiktsplan bör finnas i en digital upplaga och uppfylla kommande krav på detta i enlighet med kommande förändringar av plan- och byggförordningen.

Utöver det digitala formatet bör möjligheten att ta del av översiktsplanen som PDF eller i annat analogt format kvarstå utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.

ÖP-modell

Danderyds gällande översiktsplan utgår från Boverkets senaste ÖP-modell 2.1. där viss information har modifierats gällande exempelvis kategoriseringar i markanvändningskartan.

Ambitionen är att använda Boverkets kommande ÖP-modell som förväntas lanseras hösten 2024 i en kommande översiktsplaneprocess.

Process

Normalt brukar arbetet med att ta fram en översiktsplan ta cirka två till tre år.

Arbetet med en översiktsplan kan förslagsvis påbörjas under 2025 med målsättningen om ett antagande under nästkommande mandatperiods första 24 månader.

Samlad bedömning om översiktsplanens aktualitet

Översiktsplanen bedöms fortsatt ge relevant vägledning om kommunens mark- och vattenanvändning på kort och lång sikt. Den redovisar hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras samt hur kommunen avser tillgodose de värden berörda riksintressen avser att skydda. Vidare ger översiktsplanen stöd för att miljö kvalitetsnormer följs. Mot bakgrund av det bedöms översiktsplanen vara aktuell i förhållande till de intressen som anges i plan- och bygglagen.

Uppföljning, användbarhet och tillämpning

Översiktsplanen ska följas upp och revideras kontinuerligt för att utgöra ett aktuellt dokument som används inom verksamheten. För arbetet med detaljplaner, förhandsbesked och bygglov ger den ett starkt stöd och underlättar även handläggningen av enskilda ärenden. Samtidigt är den väl spridd i kommunen vilket gör att invånare, fastighetsägare och exploatörer förstår dess värde som rådgivande dokument. I den mån andra myndigheter använder kommunens översiktsplan i sina beslut är bedömningen att underlaget uppfattas som aktuellt och väl underbyggt.

Ny översiktsplaneprocess bör påbörjas under 2025

Trots bedömningen att översiktsplanen till största delar fortsatt är aktuell föreligger ändå ett behov att påbörja en ny översiktsplaneprocess som kan påbörjas mot slutet av 2025. Översiktsplanen kan utvecklas till följd av exempelvis ny lagstiftning, styrdokument eller nytillkomna kunskapsunderlag som nämnts i planeringsstrategin för att fortsatt vara aktuell. Vidare kan även översiktsplanens nulägesbeskrivningar uppdateras.

Genom en kontinuerlig översiktplaneprocess kan översiktsplanen hållas aktuell och oftast bestå av mindre förändringar än om för lång tid passerar efter antagen översiktsplan.